

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számíttatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadó hivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kossuth Ferencz javaslata.

Az a javaslat, melyet Kossuth Ferencz terjesztett a képviselőház elé az önálló magyar vámtarifa életbeléptetését célozza. Közvetlen célja pedig az, hogy az 1899. évi XX. t. cz. világos rendelkezései ellen több sérelem elkövethető ne legyen. Mert a külfölddel fennálló szerződések lejáratí ideje közeledik és újabb szerződések iránt nem lehet tárgyalásokba bocsátkozni mindaddig, amíg az általános vámtarifa meg nem alkottatott.

Midőn Kossuth Ferencz e javaslatát szóba hozzuk, — mely immár a képviselőház által tárgyalás alá is vétetett, — két irányban kellene vele foglalkoznunk.

Először is abból a szempontból, hogy vajjon mi jelentősége is van annak, hogy az efféle javaslatot, azaz helyesebben ép a jelzett javaslatot Kossuth Ferencz terjeszti be és nem a végrehajtó hatalom képviselője és másodsor abból a szempontból, hogy vajjon olyan-e a Kossuth Ferencz javaslata, mely az ország anyagi érdekét van hivatva előmozdítani vagy sem.

A kérdés utóbbi vonatkozásával ezuttal nem foglalkozunk, mert hiszen ez sokkal mélyrehatóbb vita anyagát képezi, semhogy jelen soraink keretében elegendő tere volna.

De az előbbi vonatkozása a kérdésnek is oly nagy jelentőségű, hogy valóban sok elmélkedésnek enged teret és csak nagy vonásokban szólhatunk ezuttal hozzá.

Közjogunk sarkalatos tételét képezi, hogy Magyarországot csak saját törvényei szerint lehet igazgatni. Ebben az foglaltatik, hogy a magyar közjog szerint a végrehajtó hatalom csak az esetben veheti igénybe a részére egyébként biztosítva levő rendeletekkel való kormányzást, ha adott esetekben nincs törvény és nincs idő és alkalom a törvényhozás intézkedését igénybe venni; mely utóbbi esetben, ha a fenyegető veszély másképp el nem kerülhető, jogában áll a végrehajtó hatalomnak a törvény ellenére is intézkednie az u. n. szükségrendeletek kibocsátása által.

A gyakorlati életben Tisza gróf miniszterelnöksége idejéig nem igen tudunk rá esetet, — különösen amióta a felelős ministerium intézménye létezik nálunk, — hogy kiadott volna oly rendelet, mely kontra legem, szükségrendelet jellegével bírt volna. Így fejlődött ki közjogunkban az a felfogás, hogy még a szükségrendeletek kibocsátása előtt is lehetőleg az országgyűlés felhatalmazása kérendő ki.

Vagyis oda kell konkludálnunk, hogy Magyarország alkotmányának

legerősebb biztosítékát ép abban találjuk, hogy a törvények megtartására minden tényezője a közéletnek feltékenyen örkődik.

Ezért volt oly nagy felháborodás az országban amiatt, hogy gróf Tisza István az 1899. XX. t. cz. határozott rendelkezéseit minden elfogadható indok nélkül figyelmen kívül hagyva, tárgyalt a külállamokkal anélkül, hogy elkészítette volna előbb az önálló vámtarifát.

Lényegében talán nem is valami rendkívüli fontos az, hogy meg van-e az a vámtarifa, vagy sem, de mégis fontosságot tulajdonítottak neki, — mert alkotmányjogi szempontból bíráltatott el, — azaz abból a szempontból, hogy jogos, hogy indokolt volt-e törvényt sérteni vagy sem.

A mai egész bonyolult helyzet súlypontja tulajdonképp e kérdés körül forog.

Mert az alkotmányt érte veszedelem és a nemzet a legcsekélyebb alkotmány veszedelem ellenében késhegyig képes küzdeni.

Megtörtént tehát, hogy egy felelős magyar kormány merényletet intézett az alkotmány ellen. Az egész ország megtorolni óhajtott a merényletet. A képviselők vád alá helyezési indítványra gondolnak és midőn most folytatólagosan tartott az alkotmány elleni támadás, akkor ennek a ministeriumnak nem az ké-

TÁRCZA.

A mi időnk.

Fiam, odakint zuzmarás az ág,
A föld felett sivár, halotti csend —
A csengő forrás befagyott az éjjel,
Ez a világ, fiam nem a mienk.

A mi időnk is el fog jönni majd,
Már ott vár reánk messze, valahol —
Mikor a légben édes dallamok
Felhőkbe ringó, lágy hulláma foly . . . .

Mikor az első fecske átrepül,
Szárnyát feszítve a házunk felett —
És fészket keres ereszünk alatt,
Akkor én utra indulok veled . . . .

Nyakunkba vesszük a rétet, az erdőt,
Ujjongva köszönünk mindenkinek —
S messze kísérnek vidám indulóval,
A harangvirágok és a zengő füvek . . . .

A mi kedvünkért, meglátod, a nap
A sugarait mind kigyújtja majd —
Bandériumot küld élénk a rét,
Aranyos szárnyu, tarka pille rajt . . . .

És akkor én a földre borulok
És áldom majd a nagy Mindenhatót,
Aki tebenned, édes kis fiam,
Apádnak olyan szép tavaszt adott . . . .

Virág Imre.

Rajtad felejttem . . . .

Rajtad felejttem olykor olykor
Hő vágytól égő szememet,
S ilyenkor gyorsan lehajtod
Bodros fürtös kis fejedet.
Oh, ne kerüld el pillantásom,
Kívánom, hogy szívembe láss;
Szememnek minden pillantása
Égő szerelmi vallomás.

Megváltozott minden körülöttem,
Az élet olyan szép nekem.
A zordon télt tavasznak nézem,
Fényt látok a sötét égen.
A csillagoknak milliárdja
Mind nyájasan bölint felém;
Miként ha mondanák, izennék,
Hát végre boldog vagy szegény?

Szemembe nézz én szép virágom,
És ott mindezt megláthatod;
A bu, a bánat, szenvedés, gond,
Mind mind számüzve vannak ott.
Szememben csak az egyet látod,
Égő forró szerelmemet,
Amely körülfog mint a tenger
Hatalmas árja tégedet.

Erdősi Dezső.

A férj joga.

Le Bigre csendőr, a mint a temető
felé sétált, találkozott az unokabátyjával,
Méritánt sirkövésnökkel.
Méritant egy idő óta észrevette, hogy

ez a rokona kerüli őt, még pedig elég feltűnően, hogy észrevehesse. Nem kevéssé volt tehát meglepve, a mikor le Bigret most egyenesen feléje haladni látta.

— Méritant! — kiáltott rá már távolról a csendőr.

— Mi az? Mit akarsz, le Bigre?

— Nehány szavam volna hozzád Elisáról . . . .

— Elisáról? . . . hát mi bajod azzal a leánynyal?

A csendőr megvakarta a füle tövét, mint a ki nem tudja, hogy is fogjon az elmondandókhöz.

— Hát tudod Méritant, mi rokonok vagyunk, te meg én . . . . Ha valami gyalázat ér téged, az reám is átháramlik.

— Gyalázat ér engem? . . . . Miféle gyalázat?

— Hát te azt hiszed, hogy az egész világ olyan süket és vak, mint te?! No de ha neked mindegy, hogy miféle perszóna az az Elisa, nekem nem mindegy, mert te rokonom vagy és én nem tűröm a gyalázatot a családomban!

Le Bigre egyenes, keményen mondta ezt, mint ahogy a törvény emberéhez illik. Méritánt ámulva nézett rá és sehogy sem értette meg ennek a beszédnek a célját.

— Miért mondd te nekem ezeket a dolgokat? Annyira szegényled, hogy én szeretem Elisát és hogy ő is szeret engem? Hányan vannak, akik . . . .

— Nem arról van szó, — vágott közbe

pezi első gondját, hogy vezekelve mielőbb megszüntesse a további veszedelmet, hanem minden egyéb kibúvó mögé rejtőzve inkább csak az, hogy a felelősséget minden tekintetben elhárítsa magáról.

A Kossuth Ferencz indítványa eszerint alkotmányjogi szempontból bir rendkívüli jelentőséggel. Mert ez a javaslat oda irányul, hogy a nemzet az alkotmány elleni további hasonló veszedelem lehetőségét is elkerülni akarja. Méltó betetőzése ez annak a felébredt nemzeti öntudatnak, melynek tanuja volt az ország és amelynek kifejezett szent célja Magyarország alkotmányát megvédelmezni.

Bars megye felirata.

Talán már nem is tudják Bars megyében, mit jelent a felirati jog. Pedig ha már elfelejtette volna is a vármegye, — volt alkalma és módja megtanulni újra.

Nem kitanítani akarjuk a vármegyét a felirati jog jelentőségére, csupán emlékeztetni rá.

Az ország minden vármegyéjének van valamilyen szava az ország sorsát illetőleg. Országos mozgalom lett a vármegyék feliratkozása. Az országgyűlés előtt az összes vármegyék jelentkeznek, élő tanubizonyosságot adva arról, hogy a vármegyék a nemzeti küzdelem tényezői akarnak maradni. Tanubizonyosságot nyújtanak a vármegyék arról, hogy Magyarországon a közszellem még nem posványosodott el annyira, hogy a nemzeti ellenállás utolsó fegyverét is kiadhatná a nemzet kezéből.

Egymásután sorakoznak a magyar vármegyék a nemzeti képviselő testület előtt, hogy buzdítsák, hogy serkentsék a nemzet képviselőit, mert a magyar nemzet megelégtelte már a sok megalázást, melyben évek óta részesítik és a magyar nemzet nemzeti ügyét végre el akarja intézni tökéletesen és nem akarja megtűrni, hogy folytonosan alkudjanak, üzérkedjenek felte.

Ellentállásra, szívós kitartásra hívják fel a vármegyék az országgyűlést, hadd jusson végre dülőre az ország sorsa, hadd

tudja meg a nemzet végre, mit kell tennie, mert már elég volt a sok tapogatózásból, a sok hitegetésből. Tudni és ismerni akarja a nemzet, vajjon csakugyan nemzet-e, avagy pedig csak amolyan kegyelemből tengődő néptörzs.

Hát már most az a kérdés, vajjon Bars vármegye nem tartozik-e azok közé a vármegyék közé, melyek a magyar nemzet szent ügyét óhajják diadalra juttatni. Az a kérdés, hogy vajjon Bars vármegye nem épp oly tényezője kíván-e maradni a nemzeti eszme győzelmének, mint a többi magyar vármegye.

Hogy is lehetne ez még kérdés. Nincs joga abban senkinek sem kételkedni, hogy Bars vármegye ki ne venné az őt megillető, az őt kötelező részét a magyar nemzet bármely küzdelmében.

Hogy külső jelét nem mutatta még a vármegye az utóbbi idők alatt, ennek oka nem az érzelem, a hazafiság őszinteségének hiánya. Ennek oka inkább az, hogy a vármegye a letűnt idők nyomása alól hivatalos apparátusában oly nehezen tud felszabadulni.

Bars vármegyében még mindég tartózkodóan viselkedik a hivatalos képviselő, mert még mindég fordulótól félnek, még mindég azt hiszik, hogy az érzelmet, a gondot el kell fojtani, hogy még talán nem érkezett el az ideje annak, midőn egy szívvel egy lélekkel kell a nemzeti akarat érvényesülésének jogát követelni.

Ebből a tévedésből fel kell ocsudnia Bars vármegyének. Nemcsak joga a vármegyének, hogy a nyíltan harezoló többi magyar vármegyék közé álljon, de kötelessége is.

A vármegyéknek a nemzet mai oly nehéz és válságosnak jelentkező idejében kivétel nélkül kifejezést kell adniok annak, hogy a nemzet igenis követeli, hogy jogait elismerjék, hogy nemzeti létét minduntalan veszélyeztetni nem engedni.

A vármegyék kezében van letéve tulajdonkép a nemzet legerősebb hatalma. Szükség van rá, hogy e hatalom öntudatosan nyilatkozzék meg. Éreztetni kell a vármegyéknek, hogy a kezükre bízott hatalmat tudják és akarják is gyakorolni, ha arról van, vagy arról lesz szó, hogy miként kell a nemzetnek a maga nemzeti létét megvédelmeznie.

Előre is üdvözljük Bars vármegye törvényhatósági bizottságát azért a haza-

fias magatartásáért és — habár kötelessége így cselekedni, — de a hazafias kötelesség teljesítése azon erények közé tartozik, melyekre az utókor hálásan szokott visszaemlékezni.

Tehát legyen meg már Bars vármegyében is a felirat.

Aranyosmaróth-kerület fogyasztási és értékesítő szövetkezete.

A fenti szövetkezet alakítása és vezetése pénzbe kerül. Ez a pénz vagy van a tagok zsebében vagy nincsen. Ha van, akkor annál jobb, ha nincs, ez nem baj, mert a bajon lehet segíteni egy pénzintézetrel. Innen az aranyosmaróthi kerület minden egyes embere, ki a fenti fogyasztási- és értékesítő szövetkezet barátja és a ki a szövetkezet alakulását és vezetését a pénz hiánya miatt találja nehéznek — legyen híve az aranyosmaróthi legújabb pénzhitelintézetnek.

Ez az intézet fog adni pénzt olesó kamatra a szövetkezetnek, illetve a szövetkezet azon lesz, hogy minden tagja az aranyosmaróthi pénzhitelintézetet pártolja s lesz e két intézet: ikertestvér, a mely hasznára lesz az aranyosmaróthi kerületnek.

Az aranyosmaróthi új hitelintézet segíteni fog a kerület minden polgárának az ő anyagi helyzetéhez, becsületességéhez, józanságához képest lehető legolesőbb kölcsönrel és viszont a fogyasztási szövetkezet ellátja a kerület minden polgárát mindennemű szükséglettel, sőt mint értékesítő szövetkezet idővel fogja értékesíteni a kerület polgárainak termékeit is.

Valóban minden erkölcsös életű, szorgalmas ember üdvözölheti e három intézményt: a hitel-, fogyasztási- és értékesítő intézményeket, mert alapítói és vezetői a merő méltányosságra, igazság útján haladnak s a kerület javára működnek.

Az aranyosmaróthi hitelintézet erős alapot fog csinálni a fogyasztási és értékesítő szövetkezetnek, úgy, hogy azok így maradaudók lesznek. Az aranyosmaróthi hitelintézetnek ez is lesz ugyan a célja, de ez csak egyik célja. Idővel a kerületben létesítendő ipar és gyári telepek létesítéséhez is hozzájárulhat, mert az önálló vármegye már kopog hazánk kapuján és akkor a gyári- és ipari-telepek létesítése pénzt fog kívánni és itt számíthat a kerület az aranyosmaróthi új hitelintézet támogatására.

most erélyesen Le Bigre. — Senki sem tenne ellenvetést, én sem az ellen, hogy Elisával együtt élsz, ha az a leány tisztességes volna.

— Ej ha! Mit mesélsz te nekem?
— Azt mondom neked, hogy Elisának annyi a szeretője, mint a mennyi az alkalom . . . te pedig vagy süket és vak vagy, vagy pedig . . .

— Á, á!! Elisa megcsalna engem?
Nem, az lehetetlen.

— Hidd el nekem, hogy igaz, ha mondom. Lökjed ki a házadból azt az orezátlant!

— Méritant, ha igaz, amit most hallok, akkor nemcsak kilököm a házamból azt a leányt, hanem megölöm . . . Érted? Megölöm.

— Azt ne tedd. Ahhoz neked nincs jogok.

— Nincs jogom?
— Elítélnek.
— Mire?
— Kényszermunkára, sok évre.
Méritantnak fölsillant a szemé.
— Hohó! nem addig a, engem fölmentenek.

— Ki mondja azt?
— Az ujságok. Eppen ma olvasta fel nekem Elisa, mialatt a kávémat ittam, hogy a roueni esküdtek felmentették azt a péket, aki megölte a feleségét.

Le Bigre türelmetlenül dobbantott a lábával.

— Ez nem a te eseted.

— Hát milyen az én esetem?

— Az a pék a hitese feleségét ölte meg, neked azonban nem hitese feleséged Elisa.

— Hiszen három év óta élünk már együtt, azt csaknem olyan, minha házasság volna.

— Mégsem ugyanaz. Elisa, a ki csak kedvesed, az teheti, a mi neki tetszik. A tetteiért nem vonható felelősségre.

Méritant mélyen elgondolkozott s akkor is ezen járt az esze, amikor Le Bigre régen elhagyta már s ő lassu léptekkel a háza felé közeledett, ahol Elisa már várta a kapuban.

Este az ebéd végével Méritant így szólt a kedveséhez:

— Elisa, van egy kevés megtakarított pénzem — régóta szeretlek — elhatároztam, hogy feleségül veszek.

Elisa bámulva pattant fel.
— Feleségül? Engem?

A bámulat azonban nem tartott sokáig, hamar fölváltotta az öröm.

— A férjem leszél? A hitese férjem? És én tisztességes asszony leszek?

— Az.

Méritant még azon este irt a falujába, az is s pár héttel később a polgármester megáldotta a frigyüket.

Egy este le Bigre kinn ült laktanyája előtt a padon és pipázott.

Egyszerre azt látta, hogy egy ember jön sietve feléje. Megismerte Méritant.

— Jelentést jövök tenni! — kiáltotta Méritant már messziről.

— Mi történt?

— Meglestem Elisát és rajtakaptam, amint Próvottal a kert végében, az árnyékban eszokolódzott. Most már a feleségem volt . . . Kalapáccsokkal agyonvertem . . . Jogosan cselekedtem! Nemde? . . . mint a roueni pék . . . Engem is föl kell menteniök.

Könyörület.

Az ifju házaspár selyembaldachinos meleg ágyában békésen, nyugodtan feküdt. A világos sárga, ernaős lámpa megvilágította ifju arcukat s a szoba tetőzetén kétesen rezgett a kandalló izzó parázsának fénye.

Kívül esikorgó hideg van. A szél bögyve rohan a kert fái között, megrázza az ajtókat és üvölt a kémények között. A hóvihar paskolja az ablakot s az egész villa csitog-csattog, mintha össze akarna dőlni.

Az asszony megragadja az ura kezét és susogja:

— Károly!

A férj félálomban felel:

— Igen, Bettim!

A menyeké még jobban megszorítja a férj kezét. Hangja reszket:

— Károly, — nem hallok? Valaki van a padláson?

Egy ideig csendesen fekszenek, de a

Itt nyerni fog a kerület, mert idegen pénzre, idegen emberekre nem lesz szüksége, de olyanokra se, a kik a nemes szövetkezeti és más társadalmi mozgalomnak kerékkötői, ellenségei, kik tudnak jól enni és inni a kerület kontójára, a kerület polgárainak bérére, de érdekükben nem áldoznak nemes és önzetlen czélokra semmit, mert látszólagos áldozataik is csak szemfényvesztés, lépvesztő, hurok stb.

Hermann József, verebélyi s. lelkész.

Magyar iskola

Vége felé közeledik az iskolaév s ebből az alkalomból nem árt, ha elméldünk kissé a magyar iskola felett. Esztendőnk óta folyton hangoztatják szakemberek és laikusok, hogy iskoláink gyökeres reformra szorulnak, mert mai formájukban és lényegükben nem felelnek már meg a modern kor követelményeinek. Ez mindenél ékeesebben bizonyítja azt, hogy a nagy iskolareformot sokáig halasztani nem lehet már. Az iskolából kikerült ember a saját kárán győződik meg róla, hogy sok mindenfélét tanult meg az iskolában, amire szüksége nem volt, viszont azonban sok olyat nem tanult, ami praktikus tudnivalót az életben felhasználhatott volna.

Az elemi iskolákban, különösen falun az a baj, hogy kevés és gyenge a tanerő s a tananyag nincsen praktikus beosztva. Azonfelül négy évfolyamból áll a legtöbb falusi iskolában a tanítási idő s ez kevés azoknak, akik már az elemi iskola elvégzése után mennek ki az életbe. Legalább hat esztendeig kell tanítani a földmives osztály gyermekeit s természetesen tisztára csak praktikus ismeretekre kell fektetni a fősulyt. Írás, számolás, ezt a kettőt tanulja meg minden elemi iskolás tanuló tökéletesen. Nem baj az, ha földrajzból, történelemből, német nyelvből nem is tanúsíthat valami tulságos előmenetelt, mert a magyar parasztnak ezekre a tudományokra alig van szüksége.

Elleben mindenképen oda kell hatni, hogy írni, olvasni és számolni tökéletesen tudjon, mert erre a maga szűk munkakörében naponta szüksége van. S aki folyékonyan tud írni és olvasni, annak aztán módjában áll, hogy az iskolából kikerülve művelje magát. A mi népünk azért olyan elmaradott még most is, mert évente ezrek kerülnek ki a négy évfolyamból álló

elemi iskolából, akik írni olvasni alig tudnak, számolni pedig épenséggel nem.

Mindenesetre szükséges, hogy az elemi iskolai tanítás intenzívebbé való tételén kívül, törvényben kötelezzék a szülőket, hogy gyermekeiket iskolába küldjék. Igaz, hogy ilyen törvényünk van most is, de legalább husz vármegye van ebben az országban, a hol ez a törvény nem egyéb holt betűnél, részint azért, mert sok száz még ma is azon községek száma, ahol nincs iskola. De még kevésbé van iskola ott, ahol tanyák vannak. Innen van az, hogy Magyarországon az írni és olvasni nem tudók száma a népségnek közel negyven százalékat teszik ki.

Új, szigorúbb törvényt kell hozni az iskolák látogatásáról és azt szigorúan végrehajtani, iskolákat kell építeni a falvakban s a tanyákon. Bizonyos az is, hogy a nemzetiségi iskolákban, kivéven a németeket, igen gyöngye lábba áll a tanítás. Sokhelyütt izgága papok és tanítók kezében van az iskola s ezek a fősulyt a nemzetiségi érzés ápolására, nem pedig a tanításra fektetik.

A középiskolák ifjúságára valóságos nyűg a sok elvont tudomány, amit a diák fejébe vernek s aminek hasznát természetesen soha nem veheti az életben. Itt van például a latin nyelv, a melyet a nyolczesztendő tanfolyamban egész a végletekig forszíroznak, tanítják napról-napra. Mire jó a diáknak a latin nyelv tudása? Csak a tudósnak s a papnak van rá szüksége, a többi pályán a latin nyelv bírása nem egyéb, mint a műveltségnek egyik részlete. S érdekes az, hogy ritka az olyan diák, aki elvégezvén a 8 gymnasiumot, tökéletesen bírja a latin nyelvet. Miért, mert holt nyelv, nem tudja a diákban felkelteni a gyakorlati érdeklődést. Nem-e lenne sokkal czélszerűbb, ha e helyett a francia nyelvet forszíroznák a mi gymnasiumainkban? Altalánosságban konstatalhatjuk, hogy az idegen nyelvek tanítása nem a legerősebb oldala a mi középiskoláinknak. Aki privát szorgalomból nem gyakorol, az a mi középiskoláinkban nem tud sem németül, sem francziául, annál kevésbé latinul megtanulni. Nincs nálunk praktikus alapokra fektetve a természet-tudományok oktatása sem. A történelmet sem tanítják helyesen, mert történelmi tankönyveink hemzsegnek az elfogultságoktól és hazugságoktól. A filozófiai tanítás nálunk egyszerűen egy nouseus. Az érett-

ségi vizsgálat egy oktalan s haszontalan zaklatás, a melynek semmi igazságos alapja nincsen. E kurtán odavetett írásból is kitetszik, milyen sok és nagy tennivaló van nálunk az iskola terén.

Tanügy.

A Magyar Pestalozzi Társaság.

Ezen társaság czélja: Pestalozzi Henrik János családi és iskolai nevelési vezéreszméinek magyar nemzeti irányban leendő megvalósítására törekedni. E czél érdekében a társaság alapelvekül elfogadja dr. Havas Gyula ny. kir. tanfelügyelő iránytételét.

1. A nevelés gyakorlati utmutatása szempontjából fejtegetések a tudomány, irodalom és művészetek köréből. Az általános és magyar nemzeti erények fejlesztése, valamint az egyes erkölcsi, értelmi és testi hibák elenyésztetése módjának ismertetése. E végre lélektani igazságoknak, történelmi alakok jellemképeinek, a kiváló írók eszméinek tárgyalása; a jelesebb írók pedagógiai nézetének fürkészése, életképek a természettudomány köréből, képzőművészeti remek ismertetése stb.

2. Az állami és társadalmi közélet kimagasló eseményei pedagógiai vonatkozásainak etikai fejtegetése.

3. A család és iskola nevelési gyakorlatában felmerült adalékok ismertetése, a belőlük okszerűen levonható következtetések feltüntetéseivel.

4. Oda törekedni, hogy az iskolában a fősulyt az ismeretközlés rendszeréről, az ország mezőgazdasági természetéhez és ipari törekvéséhez alkalmazkodó nevelés feladatára helyezték át.

5. Az ábrázoló, képző, ének és zeneművészet nevelő hatásának elősegítése.

Ezen irányítók szem előtt tartásával különösen odahat a társaság:

a) hogy az élettapasztalatok, valamint a tudomány, irodalom és művészet nyomán az okszerű jellemfejlesztő nevelés számára gyakorlatilag alkalmazható utbagazításokat állapítson meg és népszerűsítsen;

b) hogy a családi és iskolai nevelést lehetőleg összhangba hozza.

Nagyon szépen vannak kifejezve ezen pontok a következő fogadalmi szavakban. „En N. N. ezenel ünnepélyesen fogadom, hogy a „Magyar Pestalozzi Társas-

férfi nem hall mást, mint az őrült szélvihart.

— Károly ne aludj, — nem hallod? Valaki mászkál ott fent.

Mérgesen felkeltek s hallgatóztak. Ha a férfi megmozdult, keze egy szorításával csendet parancsolt az asszony s mert meg volt győződve, hogy valaki jár a padláson, felkelt s felöltözött.

A feleség jól tudta, mi a férje szándéka, de azért megkérdezte:

— Károly, mit akarsz?

— Felmegyek . . .

Az asszony riadt szemekkel néz az urára, aztán ő is felugrott s néhány ruhadarabot vett magára.

— Nem eresztlek egyedül.

A férfi elneveti magát, szeretettel megsimogatja felesége haját s megcsókolja:

Bettim — hát azt hiszed, félek egyedül?

— Oh, te nem — hanem én félek.

S mennek mindketten fel a padlásra.

A lépcsőn még jobban dühöng a szél. A lámpa lángja csaknem elalszik.

— Borzasztó idő — suttogja az asszony.

A férfi nevet, de nevetése kényszeredett és a kezében reszket a lámpa. Bejárták a padlást. Sehol senki! — Már le akartak menni, mikor egy kis zugolyban az asszony megpillantott egy összezsugorodott emberi alakot:

— Károly nézz oda!

Károly oda néz. Két nedves szem pislog reá koldulva — mint ahogy csak a koldus kutya tud nézni.

A férfi dühös haraggal rival az emberre:

Mit . . . mit keres maga itt?

Az ember felemelkedett s összeszedte rongyait. Egy piszkos, összeszakadt ing volt csak rajta és nagyon vékony, rongyos nyári nadrág.

— Mit keres maga itt, kérdem én! rivalt Károly. mintha hangjából akarna bátorságot meríteni.

A nyomorult koldus rebeg valamit a könyörületről és a jó emberekről, mialatt egész testében remeg.

— Mi? Tolvaj maga, vagy mi? Fel-leljen — rivalt rá Károly bátrabban.

A koldus hebegett valamit a csikorgó hidegről, fájó, ziháló melléről, arról is, hogy nem tudja, miként került ide. Az ajtó nyitva volt és odakint a szél, a vihar, verte meztelen mellét s a hidegtől megdermedt minden tagja és úgy epedett egy kis meleg után . . .

— Hogy mer idegen házba betörni? — rivalt rá Károly ur — tudja, hogy mit tehetek most kenddel?

A nyomorult alak láttára Károly folyton bátrabb lesz s vakmerőbben rival a esavargóra!

— Tudja, mit tehetnék magával?

Irtózatossá kétségbeesés tükröződik a nyomorult ember arcán. Kezeivel hadonászik össze-vissza, majd könyörögve ter-

jeszti maga elé, azután összekulesolja, mintha imádkoznék:

— Tudom uram! — rebegi, — elfogathat, de legyen könyörületes, ne csukasson el!

A könyörületre való hivatkozás dühbe hozza Károlyt s már közel van hozzá, hogy megragadja a nyomorultat, de Betti szeliden rászól!

— Ne csukasd el szegényt, hadd menni!

Kifejezhetetlen hála sugárzott a csavargó szeméből e szavakra. Ez a remény, — s szeme az asszony arcáról aggódva siklott a férjére.

Károly kiterjeszti karját — az ajtóra mutat és rivalg:

— Takarodj!

A nyomorult öreg nesztelen siklott ki az ajtón kékre fagyott kezekkel, ronggyá szakadt ruhában.

A házaspár újra befeküdt puha meleg ágyába és Betti hálásan szorította meg férje kezét:

— Mily szép volt tőled, hogy futni hagytad szegényt!

* * *

A lámpa sárga fénye két ifju, boldog házaspár arcára vetette sárga fényét, — mig odakünt a csikorgó hidegben, szél- és hóviharban egy nyomorult, rongyos koldus indult világgá . . .

ság"-nak hü és buzgó tagja leszek, hogy tőlem telhetőleg ápolom és istápolom a jellemfejlesztő nevelés érdekeit és mindenütt, a hol szerét tehetem, előmozdítom az Isten, a magyar haza és emberszeretet tisztá és önzetlen érzését."

Ezen szavakat titkos szavazás után általános szótöbbséggel beválasztott tag mondja el felavatásakor.

Ki lehet a tagja ezen társaságnak? Az, ki a magyar Pestalozzi társaság megszilárdítása, vagy elveinek diadalra juttatása körül maradandó érdemeket szerzett illetve Pestalozzi, a tanítók királya szellemében működővén, már eddig is tevékeny munkásságot fejtett ki. Tehát a legelső embertől az utolsóig!

Főlséges szép feladatra vállalkozott a „Magyar Pestalozzi Társaság”, midőn a magyar nemzeti jellemtan tudomány utjának egyengetését tűzte ki céljául.

Hogy mit tett eddig a „Magyar Pestalozzi Társaság”, lapunk jövő számában fogjuk elmondani.

Beszélő tárgyak.

Plátó a virágokat is megértette. Beszélt velük; gondolataikat kileste. Akikre szeretettel és tisztelettel gondolt, azok meg is értették a hozzájuk küldött virág által tolmácsolt érzelmeit.

Kifejezést nyert a virágban a szeretet, tisztelet, féltékenység és a gyűlölet is.

Virággal hódolunk azóta a hősöknek, költőknek és művészeknek. Így vált az szokássá évszázadokon át, mert a virágban esodálatos bűbáj rejlik, varázs erő, melylyel néma üzenetünk és érzelmeink kifejezésre juthatnak. A virágok regélnek és mi azt megértjük.

Idők multak, tulfinomult érzelmeink is természetszerűleg kifejlődtek s így azon meggyőződésre jutottunk, hogy nemcsak a virágok vannak hivatva regélni, hanem a szervesetlen tárgyak is.

„Beszélő tárgyak!” .... mily különös; pedig vannak.

Kilátásba is van helyezve, hogy a nemzeti muzeum egész gyűjteményes sorozat egyszerű tárggyal fog meggazdagodni. Ezek az igénytelennek látszó tárgyak különös figyelemre méltók és igen érdekesek, mivel rendkívüli tanulmányosak, annyira, hogy pl. a magyar történelem jelenét ezek nélkül meg nem lehet majd írni.

Vegyük tehát egyenként sorba abban a sorrendben, a miként a jövő nemzeti muzeumban lesznek majd elhelyezve.

Itt ni! fekszik egy levél és mellette egy csomó fogalmazvány. Ez az ugrai levél és a lex Dánieli fogalmazvány. Sok tenta-malacz és hosszúra nyuló fröccsenés borítja; nemde arra vall, hogy ez nagy vehemenciával lett megcsinálva. (A hirtelen és rossz számítás jelképei a magyar politikában.)

Tovább haladva megállapodunk egy ecrasé bőrből készült pénzeserszény mellett, melyben „ezért vesztett” pénzüsszeg volt elhelyezve. Most már csak két finom névjegy látható benne, Szapáry és Dienes nevével. (Ez a ezért tévesztett gonosz tervű hazaárulást szimbolizálja a modern magyar korban.)

Szomszédságában lyukas harisnya fekszik, azon pedig egy rövid életű döglött légy fajta — ugynevezett Tiszavirág. — A harisnyát valami hirtelen elutazott hölgy felejtette a szállodában, a ki Szabó Gizella néven szerepelt. (A lyukas harisnya és a Tiszavirág a mulandóság szomorú jele.)

Következik sok tuczat gyűrött zsebkendő. Ezek 1904. évi december 18-án a gonosz szándék és erőszak utolsó erőlködését fejezték ki. Amint ezeket éktelen lármával lobogtatták a magyar parlamentben, akkor a nemzet álmából felébredt és a zsebkendő hősök fölé keveredett. (Ezen vászondarabok a gonosz utolsó kifakadásait jelképezik.)

De mit jelentsenek amott a sarokban látható piramisok a sok szék, pódium és asztal fragmentumokból felhalmozva, közbe-közbe bársony darabokkal elkeverve? . . .

Ezen töredékek tekintélyes halmazán állt december 13-án az öreg Madarász bácsi a „helyzet magaslátán.” (Ez az erénynek a gazság fölötti győzelmét szimbolizálja.)

Ezen halmot egy lábbeli egészségi ki, mely a drabantok futásakor egy derék ellenzéki honatya kezében maradt. (Ez a kétségbeesett futás és ijedség szimboluma.)

Ha ezen nevezetesség mellett elhaladtunk, akkor szemünkbe ötlök egy óriás üvegpalaczk. Ebből fogyott el ama nagymennyiségű gliczerin, a mely Burián diplomáciai simaságához kellett. Így máskált azután Burián édes simasággal és illatos névjegyekkel Budapesten — eredmény nélkül. (Ez arra tanítja az igaz magyart, hogy soh'se bizzon a mézes-mázos hizelgőben, ha még oly illatos névjegyeket is küld.)

Ime egy hatalmas harapófógó és egy 6 kilós kalapács. Ez egy vasiparosé volt, a ki utóbbi időben kegyelmi uton fogorvossá lett avatva. (Ebben a kontárkodás szimbolumát látjuk.)

Mellette van egy aktacsomó; ezen akták a Perczel Dezső kegydíj ügyét tartalmazzák. (Ezek az élősdi és a meg-nem érdemelt kedvezményt szimbolizálják.)

Végre egy pergamenthez jutunk, a melyre rá van írva azon eskü latin szövege, a melyet minden belső titkos tanácsosnak le kell tennie. Ha ezen esküt magyarra lefordítjuk . . . brrr . . . óh . . . szörnyű!! (Azért lelkére kötjük minden igaz hazafinak, hogy soh'se esküdjön németek előtt latinul, mert talán (?) azt sem tudhatja előre, hogy mire esküszik.)

Ime, a ki magyar történelmet akar majd nem sokára írni, annak nem kell semmi egyebet tennie, mint ezeket a korhadt tárgyakat lefotografáltatni, mert hisz e tárgyak maguk beszélnek el legjobban, mi történt a 20-ik század elején Magyarországon.

Marcványi.

Közgazdaság.

Petroleum-invázió Galicziában.

Szenzációs dologról ad hirt a „Magyar Kereskedők Lapja” újabban. Arról van szó, hogy az utóbbi időkben feltűnő számban jelentkeznek a Galicziából Magyarországra tendáló ősnevű polgárok azon a ezimen, hogy itt petroleum-finomítót akarnak létesíteni. Pedig jól tennék a hatóságok, ha a „petroleum-finomítók” örve alatt közeledő, nem mindenben modern iparfejlesztők komolyabb szándéka után kutannának. Így megállapíthatnánk, hogy a jeles galicziaiaknak az a szándéka, hogy olesó területen, lehetőleg megfelelő hatósági felügyelet nélkül készíthessék a rossz anyagot vagy, hogy „magyar gyártmány” ezimen könnyebben eladhasák a magyarnak a Galicziából tömegesen beáramló alacsony robbanási fokkal bíró, tehát tilalmas petroleumot. Legutóbb Eperjesen, Szolyván és Szatmáron jelentkeztek ilyen „finomítók”, most pedig Hajduszoboszlón ütötte föl a fejét egy érdekes csoport, melynek tagjai: Zwiebel Kissen, Chaim Dávid és Rubrin Chaim ökörmesei lakosok; hatósági megállapítás szerint „kifogástalan gentlemannok”, akik a vasuti indóház mellett 4 holdnyi legelőterületért 575 korona bért kínálnak 25 évre szólólag Szoboszló községnek, amely területen állítólag 400 vaggon évi termelésre 70—80,000 korona költséggel petroleum-finomítót óhajtanak létesíteni. A földbér 25 év után 20 %-kal emelkednék, ami tekintve, hogy legelőről van szó, igen nagy bérnek mondható. Avval is érvelnek a tervelők, hogy 10—12 szoboszlói lakost fognak állandóan alkalmazni, ami azután képet ad arról, hogy milyen is lesz voltaképpen a „finomító.”

Nem aforizmak.

Látogatás Aranyosmaróth védszentjénél.

Irta: Góbé megbízásából: Kópé.

Én: Boesánat Nagyságod, de az úgy nagyon sürgős — kénytelen vagyok alkalmatlankodni.

A védszent: Kihez van szerencsém, önt még nem ismerem.

Én: Boesánat, hogy olyan udvariatlan vagyok, hiszen csak egy gyarló tisztelt ezimű halandó . . .

A védszent: (közbeveg) Örvendek, hogy végre a halandók is felkeresnek; foglaljon helyet a menybéli kereveten.

Én: Köszönöm, de igazán oly sürgős a dolgom, hogy ha méltóztatik megengedni, elmondom röviden, miért is jöttem én ide nagyságodhoz . . .

A védszent: Kedves halandó, én már tudom miért jött.

Én: (kiváncsian) Csakugyan?

A védszent: Oh, hogyne, ugyebár önt Aranyosmaróthról küldték ide hozzám jó tanácsért és magas pártfogásomért.

Én: (zavarodottan) Valóban azért jöttem, de ha szabad közelebből is megjelölöm az ügyet . . .

A védszent: Sohse fáradjon, azt is tudom, hogy milyen ügyben jött.

Én: Nagy hálára kötelezne bennünket Nagyságod, ha . . .

A védszent: Kedves barátom — mert nekem a halandók kedvesek és barátainknak szoktam nevezni őket.

Én: Hogy háláljam meg kegyességét?

A védszent: No, no, nem kérek én ezért köszönetet sem — — —

Én: (teljesen meghatva.)

A védszent: Hiszen ez csekélység, oh bizony nincs mit aggódniok; a hidjukat rendbehozatom és addig is, míg e végből a szükséges lépéseket megtenném, megmondhatja odahaza, hogy a balesetek ellen minden halandót bebiztosítottam.

Én: (bátorságot merítve) De Nagyságod, az a baj, hogy a balesetbiztosítással nem nyugodnak meg a halandók, mert az életüket többre becsülik minden vagyonnál.

A védszent: Azt a nyomorult életüket? Van is miért aggódni érte.

Én: Ez a mi halandóságunk gyöngéje.

A védszent: Nohát ha maguk ilyenek, akkor bizony én magukkal nem törődöm — Isten vele.

Én: Esedezem, könyörgöm, szánjon meg bennünket, hiszen nincs kihez fordulnunk.

A védszent: (érezes tenor hangon) Nem szoktam elhatározásomat megváltoztatni — megmondtam amit megmondtam.

Én: (sírhangon) Tehát nincsen kegyelem?

A védszent: Soha többé — azonnal beadom lemondásomat védszenti állásomról, addig pedig segítsen magukon aki akar, de én ugyan nem.

Én: Köszönöm. (Örömtől repeső szível távozik. Haza érve, küldöttség fogad és mint hőst ünnepelnek, csak Góbé mosolyog, majd félre hiva, fülembé sugja: maga Kópé!)

H i r e k.

Gróf Keglevi oh István halála. A magyar nyilvános sajtó annyira kimerítően foglalkozott már a szerencsétlen véget ért főúr halálával, hogy nekünk, mint a sajtó egyik szerény tényezőjének alig akad mondanivalónk s midőn megemlékezünk mégis róla, az a tisztelet készlet bennünket reá, mely a közélet minden nevezetesebb szereplője iránt, kötelességszerűen kell, hogy felébredjen a magyar sajtó minden organumában, midőn egy-egy ily közéleti harcuzosunk elköltözött az élők sorából. Az elhunyt emléke Barsvármegye történetében maradandó nyomokat hagyott, mert Barsvármegye érezte, látta és tapasztalta leginkább, hogy valóban nemes szív, nemes jellem lakozott benne. Barsvármegye közönsége a kegyelet és hála adóját le is fogja róni.

Püspöki látogatás Ujbányán. Dr. Baltik Frigyes ág. evang. püspök a múlt hét folyamán kánoni vizsgálatot tartott a hodrusbányai anyaegyházban, a hol kiváló fényvel és pompával fogadták. Ezen alkalommal az ottani hivatalos eljárás befejeztével meglátogatta a hodrusbányai egyház filiálisát Ujbányán. Amár az idő az előkészületekre igen rövidre volt szabva, az evang. egyház ujbányai hívei mégis elkövettek mindent, hogy a püspök fogadtatása itt se szenvedjen hiányt. Dr. Baltik püspök folyó hó 27-én a reggeli vonattal érkezett meg Ujbányára. Kisérteben résztvettek Hendl Vilmos főesperes, Schob Agoston főbányatanácsos, Ormay Kálmán erdőmester, az egyházkerületi jegyző és végül Bálint Dániel hodrusi lelkész. Az állomáson Dr. Balbach Béla fogadta az evang. vallású hívek élén rövid üdvözlő beszéddel. De ott voltak a városi tanács tagjai és felekezeti külömbőség nélkül nagyon sokan az ujbányai intelligens közönség köréből. A püspök megköszönve a szívélyes fogadtatást, kocsira ült és hosszú kocsisor kíséretében harangozás és taracklövés között vonult be a fellobogózt és telgalyazott városba. Itt Dr. Balbach Béla gondnok vendégszerető házában szállt meg, a hol fogadta a küldöttségek tisztelgéseit. Tisztelegtek pedig nála Vlesák czimzetes kanonok, a városi tanács, a polgármester, a kir. járásbíró és az állami iskola tanestülete Misik István igazgató vezetése mellett. Tisztelegtek az ügyvédi kar s végül a népiskola evang. hitü tanítványai, a kik közül Rischaneke Manczi és Czibulka Ella egy-egy csokorral és üdvözlő beszéddel lepték meg az ünnepeltet. A püspöknek, aki aggkora daczára még mindég viruló egészségnek örvend, a küldöttségek mindegyikéhez volt néhány lekötelező nyájas szava, mert a mint megjegyezte, a szeretet jegyében jött meg. De kiválóan megörült a kisdédek üdvözlésének, mert ugymond ezek a mennyek országa. A tisztelgések befejeztével a püspök villás reggelizet ült, majd reggel 9 órakor az állami elemi iskola egyik tantermében, mely e czélra kiváló izléssel fel volt díszítve, Istentiszteletet tartott. Az Isten tisztelet előtt Gyuris Sárka urhölgy fogadta az iskola előcsarnokában igen kedves beszéd kíséretében a püspököt és egy szép csokrot nyújtott át neki. Az istentiszteleten nemcsak az evang. hívek, hanem a városi hatóság testületileg és sokan a más vallásuak közül is voltak jelen. Az egyházi beszédet valamint az egész szertartást a püspök maga végezte. Az isteni tisztelet után először is Vlesák György czimzetes kanonoknak adta vissza a látogatást, majd kíséretével a casinóba ment át, hogy a tiszteletére rendezendő fényes banketten részt vegyen. Meglátszott mindjárt az első tekintetre, hogy a casinó termének díszítésében női kezeknek volt részük. Nem hiányzott semmi sem, a mi az ott tartózkodást kellemessé tegye. Az első felköszöntőt a püspök mondta a királynak. Utánna Dr. Balbach Béla a püspökre. Majd a püspök a jelenlevőkre emelte poharát. Vlesák György czimzetes kanonok a püspököt éltette. Kotiers Emil polgármester a hatóság nevében emelt szót. Hendl Vilmos a bányavárosok közötti barátságos viszonyt, Dr. Rischaneke Béla a felekezetek közötti békét és egyetértést hangoztatta, Boesek Károly a jelenlevő nőket, Dr. Balbach pedig Hendl mint egykori tanárát, a kihez sok kedves reminiscencia fűzi, köszöntötte fel. Kár, hogy a püspök alig néhány órát időzött Ujbányán és már a délutáni vonattal folytatta útját Balassagyarmath felé. De ezen rövid idő alatt is meggyőződhetett arról, hogy Ujbányán a társadalmi élet nem ismer felekezeti, avagy más természetű tagolásokat. Valláskülsőség nélkül mindenki kivette a maga részét az ünneplésből és tiszteletnyújtásból. A távozó püspököt igen számosan kísérték el az állomásra, a hol a tüntető ovációk között bucsuzott el. És Ujbánya városa gazdagabb egy szép emlékekkel és a ki ez

ünnepélyen részt vett, kellemesen fog visszaemlékezni ezen napra. És hogy a jó kezdetnek vége se legyen külömb, a város intelligens közönsége találkát adott egymásnak a casinóban, a hol jó kedv és czigányszó mellett folyt a multság a kora hajnali órákig.

Központi hitelszövetkezet Aranyosmaróthon. Folyó hó 29-én az Aranyosmaróthon létesülendő hitelszövetkezet érdekében értekezlet tartott Pintér Károly apát-plebános elnöke alatt. Az értekezlet elhatározta, hogy a hitelszövetkezetet meg fogja alakítani. A fő elvek, melyekben az értekezlet megállapodott, a következők: Aranyosmaróthon központi hitelszövetkezet fog alakítani és amennyiben a vidékről is jegyeztenének megfelelő számú üzletrészek, úgy egyes nagyobb helyeken fióktelepek is létesítenek. Az üzletrészek értéke eltérőleg az eredeti javaslattól 50 koronában állapított meg, mely havonként 2 kor. 50 fill.-es részletekben lesz befizethető. — Minden részvényes csak a jegyzett részvényeinek névértékéig felelős. — A szövetkezet leszámolásba fog lépni a fogyasztási szövetkezetrel és azon kereskedőkkel, kik kötelekbe belépnek. Az értekezlet végül 8 tagot bizott meg az alapszabályok végleges kidolgozásával, mely három hét múlva terjeszti elő munkáját az alakulás végett egybehívandó közgyűlésnek.

Gyermek-majális. Az aranyosmaróthi áll. elemi iskola növendékeinek a tantestület június hó közepén a kistapolcsányi parkba egész napra terjedő kirándulást rendez. A szegény gyermekek ellátási költségeinek fedezése végett a felnőttek részéről egy korona beléptidij mellett, mely azonban tekintettel a szegényebb szülőkre nem kötelező. Jegyek előre az iskola igazgatójánál válthatók. Hiszük, hogy a szokásos támogatástól ez alkalommal sem zárkozik el a jobb módu közönség.

Gyászrovat. Sulyos csapás érte folyó hó 24-én ifj. Török László fővárosi postatisztet. Mult év augusztus havában kelt egybe Karácsonyi Rózsikával és a könyörtelen halál elvette már a pótolhatlan hitvest. Öszinte részvételt osztunk a bánatos férj gyászában.

Népiskolai növendékek kirándulása. Négy napig tartó tanulmány utra vezette Török Ernő taszári tanító tíz növendékét. Budapest megtekintése után Esztergomban időztek a kirándulók. Mielőtt beszámolnánk a kirándulás lefolyásáról, fel kell említenünk Bárány Ambrózy István nagylelkűségét. A derék főúr áthatván a czél nemességét, ötven koronát ajánlott fel a kirándulásra. Az országos magyar szövetség tisztikara 30 koronánál többet gyűjtött össze ezen czélra és gondoskodott olesó lakásról és élelemről. Ezenkívül középületekbe szóló jegyekkel látta el a kirándulókat. Így a kirándulás csak 8 koronájába kerül minden gyermeknek.

A bars-verebélyi róm. kath. iskola ünnepélye. Vaszary Kolos hercegprimás jubileuma alkalmából a fenti iskola is hozzájárult az országos primási jubileumi ünnepséghez. Weidenhoffer Ida és Emilia tanítónők voltak a rendezők. Az ünnepély a verebélyi elsőrendű cigányzenekar mellett lejtett tánczszal volt egybekötve, a melynek tánczosai az iskola növendékei voltak. A táncz közben többszörösen megletek vendégelve az iskola tanulói: kávéztak, kalácsot és cukrot kaptak, végre pedig vagy 100-an ruhára is kaptak kelmét, illetve imakönyv, kendő, kötény, kalap lett kiosztva a jobb növendékek között. A költségekhez Lulicsék Izidor eseres plebános ur járult hozzá leginkább.

Tanítóváltások. Tudomásunk szerint Hizéren, Taszáron és Kisfaludon tanítóváltás lesz.

A lévai állami tisztviselők egyesületének választmánya folyó hó 25-én d. u. 5 órakor Holló Sándor elnöke alatt gyűlést tartott, melyben többek közt

az egyesületnek kitágításáról és ennek a módozatairól volt szó. Elhatározták, hogy felhívásokat fognak szétküldeni a nem állami köz- és magánintézeti tisztviselők-höz azon czélból, hogy mindnyájan egy társulatba egyesülvén, így nagyobb erővel könnyebben érthessék el mindazokat a czélokot, melyek a tisztviselők erkölcsi és anyagi érdekeivel azonosak.

Halott az erdőben. Lende erdőmester Körmöczbányán az erdőben e hó 23-án férfi holttestet talált. A halott jobb kezében revolvert tartott, a melyből két töltés hiányzott. A nála talált levelekből a hatóság megállapította, hogy a halottat Grossmann Albertnek hívják. Valószínű, hogy a holttest husvét óta feküdt az erdőben.

Katonai lóvásár. A Budapestten állomásozó I. sz. lóvató bizottság Érsekújvárott folyó évi június 12-én d. e. 9 és fél órakor katonai lóvásárt fog tartani. — A bizottság a cs. és kir. esikótelepek számára 3 éves esikókat fog venni 500—600 korona áron.

Iparosokat érdeklő elvi jelentőségű határozatok. A kereskedelemügyi minster legújabb határozatai szerint: A képesítéssel nem bíró szappanfőző iparos tartozik üzletében az 1884. évi XVII. t. cz. megállapított képesítéssel bíró egyént alkalmazni. — Építőmesteri iparnak kőművesmester által való jogosulatlan gyakorlása az 1884. évi XVII. t. cz. 10. §-ába ütköző kihágást képez. — Zugirászatra, mint törvényileg tiltott foglalkozás gyakorlására iparigazolvány ki nem adható. — Vasuti javító műhelyekben alkalmazott tanoncok a tanonczszerződés megkötése és a tanonczbizonyítvány kiállítása, a segédek pedig a munkakönyvvel való ellátása tekintetében ép oly elbánásban részesítendők, mint az egyébb ipari műhelyekben alkalmazott tanoncok és segédek.

A bars-verebélyi kath. gazdák szövetsége Vaszary Kolos hercegprimás jubileuma alkalmából impozáns ünnepélyt rendezett. A fenti szövetség tagjai május 27-én este kivilágították házait, azután fáklyákkal kezükben az ahai nagyszámu trombitások szebbnél-szebb indulói mellett bejárták Verebély utcáit. Több mint ezer gazda vett részt a fáklyásmenetben és pedig a legszebb rendben, úgy, hogy a verebélyi uri osztály is csodálta ezt a páratlan, teljesen a földmivesosztály által megtartott fáklyásmenetet. Urak nélkül történt a menet, melyhez hasonló csak a verebélyi templom felszentelése alkalmából volt Verebélyen, csak hogy akkor az uri osztály volt a rendező. Ebből látható, hogy a verebélyi földmivesosztály egy jól szervezett, maga magát működtető osztálya Verebélynek, a melyhez hasonló osztály nincs is Verebélyen — a szervezést illetőleg. A milyen erősnek bizonyult a választásoknál, olyan impozáns volt a menet alkalmával. Nemzeti és primási zászlók hirdették, hogy a menet czélja, hogy a hazafias és egyházas verebélyi kat. gazda-szövetségnek Vaszary Kolos hercegprimás irányában táplált tisztelete és hódolata külsőleg is kifejeztessék. Hermann József s. lelkész a fenti szövetség titkára, méltatta is az ünnepély czélját ily szellemben, a mikor a fáklyásmenet végén az új templom közelébe az ezernél több hallgatóság előtt többszörösen felszólt, mindannyiszor hirdetvén, hogy a százezrekbe került verebélyi templom kapuján legtöbbször kilinesel a verebélyi földmives osztály, innen a hercegprimás 50 éves jubileuma alkalmából is leginkább a verebélyi földműves osztály tartozik ünnepegni, a mi meg is történt. Ezen a s. lelkész szavára egybegyűlt és annyi gazda napi munkája után megtartott ünnepély Verebély haladását mutatja.

Pályázat fatenyésztéssel foglalkozó tanítók számára. A Magyar Földhivatalintézet a hazai gyümölcsfatenyésztésre községsi faiskolák útján való előmozdítása czéljából a folyó évben is 1 drb. 600 koronás, 2 drb 400 koronás 18 drb, 200 ko-

ronás díjat tűzött ki oly tanítók jutalmazására, kik faiskolát kezelnek és a faterenyésztés terén szembetűnő sikert képesek felmutatni. A kitűzött díjakra irányuló pályázati kérvények folyó évi június 1-ig az illető kir. tanfelügyelőséghez adandók be.

A világpósta 1904-ben. A világpósta-egyesület most teszi közzé az 1904. évi jelentését. E szerint az egy most, hogy Panama köztársaság és Benadir és Erythraea olasz gyarmatok is csatlakoztak a pósta együlethez, 112,111.660 négyzetkilométernyi területre terjed ki, melynek 1120 milliónyi lakossága van. 1874-ben az egész világpósta-egyesületbe csak 22 állam tartozott, mintegy 350 milliónyi lakossággal, úgy, hogy majdnem háromszor akkora ma az emberiségnek az a része, a mely a pósta áldásaiban részesül. A központi leszámolásban részes államok száma ez évben is változatlanul 12 maradt. A nemzetközi irda forgalma 522 millió frank volt, az emelkedés itt 2 millió frank.

Törvénykezés.

Aki fejszét dobott a felesége felé.

A sokat átkozott szesz Koprda János aiai lakost is bajba hozta. A keresztanyja temetéséről jött haza, azaz inkább a halotti toráról, a hol neki is kijutott bőven a pálinkából. Egész nap nem evett, hát ételt követelt az asszonytól, de hogy az asszony kötekedni kezdett vele és csak amolyan meg nem zsirozott kását volt hajlandó az urának feltálatni, indulatba jött és asszonyt, ételt ott hagyva, egyenesen a korcsmába sietett, a hol haragjában folytatta a féktelen pálinka ivást. De hát megint csak haza kellett mennie, mert rá esteledett. Haza érve szóváltás kezdődött újra a házastársak között és a feldühödött férj a keze ügyébe akadt fejszét az asszony felé dobta, akit oly szerencsétlenül talált el, hogy néhány nap mulva bele halt sebeibe.

Igy került Koprda János az aranyosmaróthi kir. törvényszék, mint büntető bíróság elé folyó hó 23-án, ahol eslekedetért felelősségre vonták. A bíróság az erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntetében találta bűnösnek a vádlottat és tekintettel arra, hogy már megelőzőleg is többszörösen büntetve volt, 2 évi börtönre ítélte, mely ellen azonban vádlott felebbezéssel élt.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad felvilágosítást a tudakozódóknak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

D. S. Nem hiszünk nevezett egyén szándékának őszinteségében.

L. J. Igéretéhez képest várni fogunk vele.

K. Üdvözöljük itthon.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű hírneves valódi szepességi

lennvaszon és

damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

Késmárki gyárt. mely ezen védjeggyel van ellátva. VALÓDI SZEPESSEGI VED- JEGY. ECHT ZEPESER.

HAZAI IPAR!

1983
1905

Arverési hirdetmény.

Az aranyosmaróthi kir. törvényszék közzé teszi, hogy Dr. Petrikovics Aladár ügyvéd által képviselt Gavlják Vacsan Rozália végrehajtatónak Szluka Istvánné szül. Gavlják Mária végrehajtatást szenvedő elleni 339 korona tőke, ennek 1904 évi márczius hó 31. napjától áró 6% kamatai 7 kor. 65 fill óvási 1/2% váltódíj, 45 kor. 45 fill eddigi 25 kor. 75 fill jelenlegi és még felmerülendő költségek kielégítése végett, ezen kir. tvszék területén levő ingatlanok u. m. Szluka Istvánné szül Gavlják Máriát illető a cserenyei 117 sz tjkvben A I 2 3. ssz. 76 kor becsértékü 2/100 részre, az u. o. 189 sz tjkvben felvett A I 2. 3. ssz 52 kor becsértékü 1/20 részre, az u. o. 190 sz tjkvben A I 1. 2. 5-8 ssz 150 kor becsértékü 1/45 részre, az u. o. 214 sz. tjkvben felvett A I 1-8 ssz 100 kor becsértékü 1/12 részre, az u. o. 303 sz tjkvben A I 1. 2. ssz 64 kor becsértékü 1/4 részre a végrehajási árveést elrendeli és annak Cserenyén község házánál a végrehajtható közbenjöttével leendő fogantatására határnapul 1905. évi június hó 26. napjának d. e. 10 órája kitűztetik azzal, hogy az ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatnak.

Kikiáltási ár a fentebb külön-külön kitett becsérték.

A venni szándékozók tartoznak az árverés aláboesátott ingatlanság kikiáltási árnak 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

A vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első részlet az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap, a második részletet 60, a harmadik részlet 90 nap alatt fizetendő. A megállapított kikiáltási ár a fentebb külön-külön kitett becsérték.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ennél a telekkönyvi hatóságnál és Cserenyé község birójánál is megtekinthetők.

Aranyosmaróthi kir. törvszék mint tlkvi hatóság 1905. évi április hó 2-án.

Hazai, kir. törvszéki bíró.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen

nincs jobb a

RETHY-féle

pemetefű
cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utanzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el

Látogató-jegyek

a legdívatosabb betűkkel a legszebb kivitelben, levélpapír-ujdonságok nagy választékban és jutányos áron kaphatók a „DÓCZI” nyomdában Aranyosmaróthon.

Vidéki megrendlések pósta fordultával.

Szivarkahüvely

ujdonságok

kaphatók

BRUNCZLIK I.

könyv- és papirkereskedésében

Egy butorozott szoba azonnal kiadó, czime a kiadóhivatalban

Hirdetések

jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Férfi és női czipők

a legizlésesebb kiállításban a legjutányosabb árok mellett megrendelhetők nagyban és kicsinyben.

Bernstein Mór czipőgyárában

UJPEST, Arpad-utca 21. szám.

Vidéki megrendlések pósta fordultával eszközöltetnek.